

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 14P/257/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620205158
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matej Okály
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7620205158.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Matej Okály, v právnej veci maloletého dieťaťa: R. C., W.. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Mesto Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka V. Ž., W.. X.X.XXXX, M. F. T. XXXX/XX, L. W. U. a otec R. C., W.. X.X.XXXX, M. F. F. XXXX/XX, V. - L., M.. č. v ÚVTOS Ružomberok, právne zastúpený JUDr. Tatianou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom Roosewelta 6, Košice, za účasti C. M., W.. XX.X.XXXX, M. F. Š. XXXX/XX, L. a Y. J., W.. XX.XX.XXXX, M. F. L., Š. XXXX/XX, v konaní o návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves na pozbavenie rodičovských práv a povinností, vyslovenie splnenia podmienok osvojiteľnosti a ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

1. Súd konanie o pozbavení rodičovských práv a povinností rodičov k mal. R. C., W.. XX.X.XXXX, ako aj o vyslovenie splnenia podmienok osvojiteľnosti a ustanovenie poručníka vo vzťahu k maloletému dieťaťu začaté na podklade návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 15.10.2021 vedené pod sp. zn. 14P/257/2020 z a s t a v u j e .
2. Súd návrh otca o zverenie mal. R. C., W.. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti C. M., W.. XX.X.XXXX, resp. Y. J., W.. XX.XX.XXXX zo dňa 19.11.2020 z a m i e t a .
3. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi sa návrhom, ktorý bol doručený tunajšiemu súdu dňa 16.10.2020 domáhal, aby súd vydal rozsudok, ktorým pozbaví matku V. Ž., W.. X.X.XXXX a otca R. C., W.. X.X.XXXX výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. dieťaťu R. C., W.. XX.X.XXXX. Tiež navrhol, aby súd vyslovil, že maloleté dieťa, R. C., je osvojiteľný a ustanovil maloletému R. za poručníka Mesto Spišská Nová Ves, ktorý bude oprávnený a povinný maloleté dieťa zastupovať, spravovať jeho majetok a dbať pri tom na pokyny súdu.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5P/348/2017-46 zo dňa 26.4.2018 bola nariadená ústavná starostlivosť nad Y. R. C., W.. XX.X.XXXX, ktorá sa realizuje v Detskom domove Gelnica, Q. XX. Celkový psychický, fyzický, sociálny vývin maloletého dieťaťa ako aj zmeny v prirodzenom rodinnom prostredí sledoval ÚPSVaR SNV v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Gelnica a Mestom Spišská Nová Ves. Šetrením v prirodzenom rodinnom prostredí bolo zistené, že matka sa dňa 28.11.2019 vrátila z výkonu trestu odňatia slobody a trvalý pobyt má hlásený na adrese L. W. U., T. XX/X a otec nie je prihlásený k trvalému pobytu v L. W. U.. Matka celkovo porodila 10 detí - C. T., W.. XX.X.XXXX, Y. T., W.. XX.X.XXXX E. N. T., W.. X.X.XXXX boli právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 5P/255/2015 zo dňa 23.2.2018 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky F. Q., C.. Q., W.. X.X.XXXX. T. T., W.. X.X.XXXX

je umiestnený v CDR Mlynky - Biele Vody, má nariadenú ústavnú starostlivosť. W. T., W.. XX.X.XXXX má tiež nariadenú ústavnú starostlivosť, ktorá sa realizuje v CDR Hurbanova, Košice. U mal. S. bolo zrealizované medzištátne osvojenie. Maloletý C., W.. X.X.XXXX bol v starostlivosti matky, ale dňa 5.9.2013 zomrel. Manželstvo V. Ž., W.. X.X.XXXX a otca C. T., W.. XX.X.XXXX bolo rozsudkom Okresného súdu, č.k. 11P/66/2011-45 zo dňa 2.7.2017 právoplatne rozvedené. Matka si po rozvode vzala naspäť svoje rodné priezvisko, preto sa volá Ž. L. druhom R. C. má dve deti. Maloletý R. je v poradí 8. dieťa matky. Najmladšia V. C., W.. X.X.XXXX bola právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 16P/161/2017 zo dňa 11.9.2017 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti manželov Q. E. H. Ž. - brat matky s manželkou, ktorí nemajú záujem o zverenie mal. R. do ich starostlivosti. Dňa 9.7.2020 porodila matka maloletého R. syna H. Ž., s ktorým býva v domácnosti starej matky. Vo vzťahu k dieťaťu nebolo otcovstvo určené. Otec maloletého R., R. C., sa toho času nachádza v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody. Rodičia nie sú s mal. R. v žiadnom kontakte viac ako šesť mesiacov. V zariadení ho nenavštevujú, ani telefonicky sa o ňom neinformujú. Centrum pre deti a rodiny Gelnica v správe uvádza, že mal. Ján je citlivý, vnímavý a hravý dieťa. Jeho zdravotný stav je v norme. V profesionálnej náhradnej rodine bol vzťah dieťaťa a profesionálneho rodiča narušený vzájomným nesúladom. Mal. R. bol plačlivý a v emocionálnej nepohode. Z uvedeného dôvodu bol dňa 14.2.2019 uskutočnený presun maloletého do inej profesionálnej rodiny, kde sa postupne upokojil. Od septembra 2019 navštevuje materskú školu. Matka sa po návrate z výkonu trestu odňatia slobody o mal. R. nezaujíma, ani ho nenavštívila. Naposledy mu poslala list v mesiaci február 2019. Otec maloletého navštívil v zariadení dňa 18.9.2019 a dňa 30.10.2019 sa kontaktoval telefonicky, chcel vedieť ako sa má. Odvetdy sa so synom nekontaktoval. Maloletý potrebuje stabilné rodinné prostredie. Centrum pre rodiny a deti zvažuje aj možnosť náhradnej rodinnej starostlivosti a uviedlo, že u maloletého R. sú splnené podmienky na vyslovenie osvojitelnosti.

3. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 14P/257/2020-12 zo dňa 26.10.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.11.2020 súd ustanovil maloletému R. C. za kolízneho opatrovníka Mesto Spišská Nová Ves.

4. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaniach v neprítomnosti matky maloletého. Matka riadne preberala predvolania na pojednávania a žiadnym spôsobom sa z neprítomnosti na pojednávaniach neospravedlnila.

5. Navrhovateľ vo výpovedi predniesol svoj návrh na začatie konania a uviedol, že zotrváva na predmetnom návrhu vo vzťahu k maloletému dieťaťu R. C., vyslovenie splnenia podmienok osvojitelnosti a ustanovenie opatrovníka. Nakoľko od umiestnenia maloletého do centra pre deti a rodiny nedošlo na strane rodičov k žiadnemu zlepšeniu. Od umiestnenia rodičia v plnej miere nerealizovali svoje rodičovské práva a neplnili svoje rodičovské povinnosti, čo bolo podnetom na podanie predmetného návrhu.

6. Otec vo svojej výpovedi formou sprostredkovanej videokonferencie s ústavom na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že nesúhlasí, aby maloletý R. bol osvojený. Od 20.6.2020 je vo výkone väzby. Ináč sa o maloletého stará. Kvôli pandémie nebolo možné sa s ním spojiť. Družka sa o maloletého nezaujíma, ale on sa stále zaujímal o syna. Vo väzbe je za obzvlášť závažný trestný čin, za vraždu. Synovi volal z väzby do zariadenia päťkrát. Peniaze mu neposiela žiadne, pretože vo väzbe nepracuje a nikto mu neposiela žiadne peniaze, preto ich nemôže zaslť centru pre maloletého R.. Vždy sa zaujímal o syna, buď telefonicky alebo písomne. Nikdy nebude súhlasiť, aby bol chlapec zverený niekomu inému. On má brata C. M., ktorého navrhuje ustanoviť za poručníka, vzhľadom k tomu, že on v súčasnej dobe sa nemôže osobne starať o maloletého z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody. Brat býva v Snine, a už žiadal súd, aby bol maloletý zverený do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. S bratom nemá spoločné priezvisko, pretože sa mame narodil za slobodna. Brat je zamestnaný, má dve skoro dospelé deti a majú dobrý vzťah. Výkon trestu odňatia slobody by mu mal skončiť v roku 2023 a ak sa osvedčí, aj skôr. Je umiestnený v ÚVTOS Ružomberok, kde bude aj vykonávať svoj trest. Má maximálny stupeň stráženia. Požiadať aj o zaradenie do práce a chce si plniť svoje vyživovacie povinnosti. Taktiež žiadal CDR v Gelnici o kontakt s maloletým prostredníctvom videokonferencie v ústave. Bol vyrozumený, že s dieťaťom môže mať telefonický kontakt. Má ešte vyživovaciu povinnosť k dcére V. C. a k synovi H. Ž., kde už inicioval prešetrovanie pomerov, nakoľko ho družka neinformuje o deťoch.

7. Podaním zo dňa 19.11.2020, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené 23.11.2020 otec maloletého R. súdu oznámil, že nesúhlasí s tým, aby jeho syn šiel na adopciu a on bol pozbavený rodičovských práv.

Podal zároveň protinávrh, ktorým žiadal, aby maloletý R. bol zverený do opatery jeho brata C. M., bytom L., Š. XX.

8. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 14P/257/2020-133 zo dňa 21.9.2021 bol do konania pribratý C. M., W.. XX.X.XXXX, bytom L., Š. XXXX/XX ako účastník konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.9.2021.

9. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 14P/257/2020-149 zo dňa 25.11.2021 bola do konania pribratá Y. J., F. L., Š. XXXX/XX ako účastník konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.12.2021.

10. C. M. vo svojej výpovedi uviedol, že je ochotný prevziať náhradnú osobnú starostlivosť o mal. R.. Uviedol, že zatiaľ býva v prenájme, v 1,5-izbovom byte a hľadá niečo väčšie. Nie je riadne zamestnaný, robí len na stavbách, pričom jeho mesačný príjem je cca 600,- €. Spolu s družkou Y.C. J. majú dve maloleté deti - N. M. (14 rokov) a C. M. (12 rokov). Dlhy nemajú žiadne. Nevlastnia žiadne majetok. S družkou žijú spolu 15-16 rokov, možno aj viac. Má vytvorené podmienky a priestor na to, aby mal. R. zobrali do ich domácnosti. Uvedomuje si, čo všetko je spojené s náhradnou starostlivosťou a je ochotný prevziať zodpovednosť. Trestaný nebol, čítať a písať vie.

11. Y. J. vo výpovedi uviedla, že je nezamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi. Z toho jej sťahujú poplatok za byt a nájomné 160,- € a zostane jej mesačne 290,- €. Mal. Jána pozná ešte z čias, keď chodil k nim na návštevy s matkou. Bolo to pred 4 - 5 rokmi. Vedela by sa o maloletého postarať ako o vlastné dieťa. Má ešte dve deti a nikdy neboli riešené ani za záškoláctvo ani za zanedbanie výchovy. Je ochotná prevziať na seba starostlivosť o maloletého R..

12. V priebehu konania navrhovateľ vzhľadom na odstup času od podania návrhu ako aj zmenu okolností, z ktorých vychádzal pri podaní návrhu (napr. kontakt otca s maloletým dieťaťom), zobral svoj návrh podaný dňa 15.10.2020 v celom rozsahu späť.

13. Účastníci konania - otec maloletého, kolízny opatrovník, C. M. a Y. J. so zastavením konania z dôvodu späťvzatia návrhu súhlasili. Otec maloletého však trval na tom, aby sa ďalej konalo ohľadom zverenia maloletého R. do náhradnej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 29 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako "CMP"), navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

15. Podľa § 29 ods. 2 CMP, súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať.

16. Keďže v priebehu konania navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, zobral svoj návrh zo dňa 15.10.2021 o pozbavenie rodičovských práv a povinností rodičov k mal. R. C., W.. XX.X.XXXX, ako aj o vyslovenie splnenia podmienok osvojiteľnosti a ustanovenie poručníka vo vzťahu k maloletému dieťaťu v celom rozsahu späť, súd v zmysle citovaného ustanovenia zákona konanie v tejto časti zastavil.

17. Súd ďalej pokračoval a vykonal dokazovanie už len v konaní o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti bolo vykonané výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi a spisom tunajšieho súdu sp. zn. 5P/348/2017, na základe čoho súd zistil tento skutkový stav:

18. Z rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 5P/348/2017-46 zo dňa 26.4.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.5.2018 vyplynulo, že súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým R. C., W.. XX.X.XXXX, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove Gelnica, Q. XX. Rodičia maloletého, matka V. Ž.K., W.. X.X.XXXX a otec R. C., W.. X.X.XXXX sú povinní prispievať na výživu maloletého mesačne výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počnúc od právoplatnosti rozsudku, ktoré výživné je každý z rodičov povinný uhrádzať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia, v ktorom sa bude ústavná starostlivosť realizovať.

19. Zo správy o prešetrení pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, zo dňa 2.11.201 vyplynulo, že bol vykonaný osobný pohovor a v rodine boli prešetrené bytové pomery, pričom bolo zistené, že C. M. je dobrovoľne nezamestnaný, ale príležitostne si vie brigádnicke zarobiť, čím svoju rodinu dokáže dostatočne finančne zabezpečiť, Jeho družka Y. J. je nezamestnaná, vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Vykonáva aktivačnú činnosť. Mesačný príjem rodiny tvorí dávka v hmotnej núdzi v sume 309,40 €, rodinné prídavky na dve deti v sume 51,- € a príjem p. M. z príležitostných brigádnickej práce cca 800 € mesačne. Rodina býva v bytovom dome, ide o 1 + 1 izbový byt, ktorý pozostáva z kuchyne, obývacej izby a sociálneho zariadenia. Je kompletne zariadený potrebným nábytkom, je v ňom zavedená voda a elektrická energia. Hygiena domácnosti je na dobrej úrovni. Vybavenie bytu je zodpovedajúce potrebám dieťaťa, sú tam vytvorené podmienky na vzdelávanie maloletých detí, prípravu stravy, pokojný spánok i trávenie voľného času.

20. Dňa 16.5.2022 súdu telefonicky oznámili C. M. a Y. J., že sa v ich domácnosti rapídne zmenili pomery a v priebehu 3 mesiacov majú prísť o bytovku, v ktorej bývajú a musia si hľadať nové náhradné bývanie. Z uvedeného dôvodu nemôžu si vziať maloletého R. C. do náhradnej osobnej starostlivosti, keďže nebudú mať kde bývať. Tiež uviedli, že spočiatku budú žiť u svokry, kde však maloletého R. nechcú vziať a nemôžu s ním zostať na ulici. V bytovke, v ktorej bývajú, im už postupne odpájajú vodu aj elektrinu, preto nie sú tieto bytové podmienky vhodné pre maloleté dieťa. Prvoradé je pre nich nájsť hlavne pre seba nové bývanie.

21. Súd na zistený skutkový stav aplikoval tieto právne predpisy a vec takto posúdil:

22. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa ods. 2, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Podľa ods. 3, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Podľa ods. 4, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

25. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti je konajúci súd povinný vziať do úvahy len dve skutočnosti - záujem maloletého dieťaťa a to, či sa skutočne žiadny z rodičov nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať (t. j. nevyhnutnosť náhradnej osobnej starostlivosti), pričom záver svedčiaci o tom, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa musí vychádzať zo starostlivého a spoľahlivého objasnenia týchto okolností v konaní. Súd akcentuje, že neschopnosť alebo neochota rodiča postarať sa o maloleté dieťa pritom musí byť pretrvávajúca (aktuálna) v čase rozhodovania konajúcich súdov o zverení dieťaťa

do náhradnej starostlivosti, pretože jej cieľom je len dočasné riešenie vzniknutej rodinnej situácie a v prípade, ak to okolnosti na strane rodiča opätovne dovoľia a bude to v záujme maloletého dieťaťa, je návrat dieťaťa k svojej (pôvodnej) biologickej rodine dôvodný (bližšie pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 26/2021 z 19. mája 2021).

26. Rozhodnutie súdu o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti podľa § 44 zákona o rodine (bez ohľadu na konkrétny druh) nepochybne predstavuje podstatný a faktický zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, pretože týmto inštitútom sa nahrádza výkon jednej časti rodičovských práv a povinností, a to práve osobnej starostlivosti o dieťa. Ustanovenie § 44 zákona o rodine upravuje rôzne formy náhradnej osobnej starostlivosti, pričom súdy sú povinné rešpektovať ich systémovú prioritu tak sú zoradené v odseku 3 predmetného ustanovenia. Všetky formy náhradnej starostlivosti sa však vyznačujú charakteristickými znakmi, ktorými sú nevyhnutnosť, dočasnosť a ich nariadenie len na základe rozhodnutia súdu.

27. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti, ktorá má prioritné miesto pred inými jej formami (pestúnska starostlivosť, ústavná starostlivosť) je náhradná osobná starostlivosť podľa § 45 zákona o rodine, resp. spoločná náhradná starostlivosť podľa § 46 zákona o rodine, ktorú charakterizuje práve prostredie blízke dieťaťu. Zákon o rodine v § 45 neurčuje žiadne hmotnoprávne podmienky pre zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby ako rodiča, preto aj pri rozhodovaní o tejto forme náhradnej starostlivosti je súd povinný subsidiárne aplikovať § 44 zákona o rodine a z neho plynúce podmienky na prijatie takéhoto rozhodnutia. Súd teda môže dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby než rodiča, ak rodičia osobnú starostlivosť z rôznych objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa má totiž každé dieťa okrem iného právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Rodičovi bude rozhodnutím súdu o zverení jeho dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti fakticky zasiahnuté do jeho práva mať dieťa u seba (toto mu bude odňaté úplne), do jeho práva určiť miesto pobytu dieťaťa (odvodzuje sa od miesta pobytu náhradného rodiča, nie rodiča), do jeho práva rozhodovať o dieťati (môže rozhodovať len v iných než bežných veciach) a do jeho práva výchovne na dieťa pôsobiť (obmedzilo sa fakticky na čas styku).

28. Základným elementom rodinného života je spolužitie rodičov a detí a ich vzájomné prežívanie obojstrannej prítomnosti (rozhodnutie ESLP vo veci Kutzner proti Nemecku z 26. 2. 2002, sťažnosť č. 46544/99, bod 58), pričom práve v tomto rámci sa má uskutočňovať starostlivosť o dieťa a jeho výchova zo strany rodičov. Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa oň nachádza svoje vyjadrenie v čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky, pričom na rovnakom mieste ústava zaručuje aj dieťaťu právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Jeho obsahovou náplňou je ochrana tak detí, ako aj rodičov v súvislosti s obmedzením práv rodičov a v súvislosti s odlúčením maloletých detí od rodičov (PL. ÚS 14/05). Väzba medzi rodičom a dieťaťom totiž predstavuje najprirodzenejšiu ľudskú väzbu a jeden z prvoradých predpokladov ľudského vývoja (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2244/09, bod 43). Akékoľvek opatrenie štátu narušajúce túto väzbu, resp. spoločný život rodičov a detí tak znamená zásah do práva na rodinný život (rozsudok veľkého senátu ESLP vo veci K. a T. proti Fínsku z 12. 7. 2001, sťažnosť č. 25702/94, bod 151, rozhodnutie vo veci Johansen proti Nórsku zo 7. 8. 1996, bod 52). Rozdelenie rodiny predstavuje veľmi závažný zásah do základných ľudských práv, ktorý musí byť založený na dostatočných relevantných argumentoch motivovaných záujmom maloletého dieťaťa (rozhodnutie veľkého senátu ESLP vo veci Scozzari a Giunta proti Taliansku z 13. 07. 2000, sťažnosť č. 39221/98 a 41963/98).

29. Súd po vykonanom dokazovaní a s prihliadnutím na správy Centra pre deti a rodiny Gelnica ako aj oznámenie C. M. a Y. J. dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na zverenie maloletého R. do náhradnej osobnej starostlivosti. C. M. a Y. J. nemajú vytvorené vhodné podmienky na to, aby si maloletého Jána zobrali do osobnej starostlivosti. V súčasnej dobe prišli o byt, sú bez vody a bez elektriny, stali sa z nich prakticky bezdomovci a preto si v prvom rade potrebujú hľadať nové bývanie pre seba a svoje deti. Dočasne svoju situáciu riešia bývaním u svokry, avšak takéto riešenie nie je stabilné prostredie, ktoré by bolo vhodné pre maloletého R.. Zároveň oznámili, že nechcú a ani nemajú záujem, aby maloletý bol zverený do ich osobnej starostlivosti. Ten je v súčasnosti umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine, kde je spokojný a stabilizovaný. Preto súd rozhodol tak, ako aj uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a návrh otca o zverenie mal. R. C.Á. do náhradnej osobnej starostlivosti C. M. a Y. J. zamietol (druhý výrok tohto uznesenia).

30. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

31. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. O nároku na náhradu trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal aj napriek tomu, že právna zástupkyňa otca si trovy uplatnila. Súd nezistil osobitné dôvody na aplikovanie odklonu od všeobecnej zásady rozhodovania o trovách konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP).

Odvolanie nie je oprávnená podať strana, ktorá sa podania odvolania vzdala.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.